

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

Hva betyr EU-politikken for utviklingen av norsk fornybar energibransje?

Elin Lerum Boasson, forsker

EU-seminar på Polhøgda
17.06.09, Polhøgda

www.fni.no

Innhold

- Hva kan vi lære av historien?
- Hvilke utfordringer og muligheter gir ny EU-politikk for norsk energibransje?
 - Norske selskaper
 - Norsk forvaltning
 - Norske politikere
- Konsekvenser for sertifikatforhandlinger?
- Satse hjemme eller ute?
- Konklusjoner

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Historisk norsk utgangspunkt

- Energibransjen er nasjonal
 - Statkraft har blitt europeisk, men hva med resten?
- Energipolitikken har nasjonal dynamikk
 - Dette står i strid med markedet er internasjonalisert
- I Norden dominerer storselskapene fornybar energiinitiativene
 - Dette er unikt i Europa
- Kraftselskapene fokuserer på bunnlinjen
 - Er økt fornybar produksjon i tråd med dette?

Historisk norsk utgangspunkt

- Ingen tradisjon for helhetlig energipolitikk
 - Politikken for olje, kraftproduksjon og transport styres av forskjellige folk og ulike prinsipper
- Norske myndigheter er eksperter i effektiv økonomisk forvaltning
 - Ikke i å skape og/eller styre industriell utvikling
- Oljebransjen legger premissene for norsk klimapolitikk
 - Vil kraft- og leverandørbransjen yppe seg?

Hva er nytt i EU-politikken?

- Forpliktende fornybar energimålsetting
 - Men hvor høy blir den norske målsettingen?
- Kraft, varme og transport må sees i sammenheng
 - Nytt grep i norsk energipolitikk
 - Offshore energibruk inkluderes ikke
- Energiproduksjon og energiforbruk må sees i sammenheng
 - Nytt grep i norsk energipolitikk
- Nye fleksible mekanismer
 - Men hva er egentlig handlingsrommet?
- Større mulighet for rundhåndet investeringsstøtte
 - En grei og mindre usikker løsning?

Usikkerhetsmomenter

- Ønsker Kommisjonen at Norge skal ha høyt mål?
 - Vil de ha vekst i fornybar-produksjonen i EU-landene eller i Norge?
 - Vil de bygge opp en ny næring i EU-landene eller vil de at norske aktører skal komme inn og bidra?
 - Tenker de på global fornybaromlegging?
 - Har de i det hele tatt tid til å tenke på oss?
- Vil europeiske land invitere oss til å bruke fleksible mekanismer?
 - Hvem vil finansiere fornybar energi de ikke får nytte godt av selv?
- Har norsk kraftbransje europeisk konkurransevne?
- Er lokal varme og oljeutfasing enklest og best?

Ulike aktørers situasjon

- Norske selskaper
 - Er Statkrafts interesser alles interesser?
 - Konsentrere seg om varme eller europeisering?
- Norsk forvaltning
 - Koordineringsutfordringene blir store
 - Kan Enova-modellen overleve?
- Norske politikere
 - Vil de utvikle selvstendige fortolkninger av EU-politikk?
 - Vil de bli skvist mellom forvaltningen og selskapene eller ta styringen?

Vil RES-dir. direkte påvirke sertifikatforhandlingene?

- Vi trenger ikke å vente på EU-avklaring
 - Forhandlingene pågår uavhengig av hvilke mål Norge får i forhandlingene med EU
- Vil Norge klare å forhandle ned målet så mye at man ikke vil ha sertifikater?
- Økt press for et norsk-svensk eksempel
 - Om N og S lykkes vil det bli lettere for andre å bruke de fleksible mekanismene i RES-direktivet
- Vil trege forhandlinger Norge-EU gi den norske regjeringen beslutningsvegring i sertifikatdiskusjonene?

Satse hjemme eller ute?

- Hvorfor satse hjemme?
 - Norge kan energi
 - Gode produksjonsforhold
 - Norge trenger grønne næringer
 - Men vil vi få kraften ut?
- Hvorfor satse ute?
 - Norske selskaper kan kraft og varme
 - EU-konkurransen om de beste støtteforholdene
 - Men blir alle andre enn Statkraft for små?
 - Vil norsk forvaltning hjelpe til?

Konklusjoner

- Man kan ikke stole på
 - at EU presser opp norske fornybareambisjoner
- Hvis vi vil nå et fornybarmål
 - er energieffektivisering, varme og fossilkonvertering kanskje lettest
- Hvis vi vil drive grønn næringsutvikling
 - trengs det bedre støttesystemer i Norge og norske selskaper må få mulighet til å europeisere
- EU teller, men norske politikere avgjør
 - Men vet politikerne hva de vil?

Takk for meg!
www.fni.no

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no